

Emakumeak eta osasuna EAEko landa-eremuetan

EMAKUMEAK ETA OSASUNA EAEko LANDA-EREMUETAN

Nekane Jausoro Santa Cruz (UPV-EHU, Soziologia 2. Saila)
Andrés Davila Legeren (UPV-EHU, Soziologia 2. Saila)
Eider Arrieta Langarika (IKT)

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

NEKAZARITZA, ARRANTZA
ETA ELIKADURA SAILA

DEPARTAMENTO DE AGRICULTURA,
PESCA Y ALIMENTACIÓN

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia

Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

Vitoria-Gasteiz, 2006

JAUSORO SANTA CRUZ, Nekane

Mujeres y salud en el medio rural de la CAE / Nekane Jausoro Santa Cruz, Andrés Davila Legeren, Eider Arrieta Langarika. – 1ª ed. – Vitoria-Gasteiz : Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia = Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco, 2006

p. ; cm. – (Colección Lur ; 9)

ISBN 84-457-2497-5

I. Mujeres en el medio rural-Salud e higiene-Euskadi. I. Davila Legeren, Andrés. II. Arrieta Langarika, Eider. III. Euskadi. Departamento de Agricultura, Pesca y Alimentación. IV. Título. V. Serie
613.99(460.15)

ORAIN ARTE ARGITARATUTAKOAK

1. Comercialización de los productos cultivados en invernaderos en la Comunidad Autónoma Vasca.
2. Estructura agraria de la Comunidad Autónoma Vasca.
3. Aproximación al Sistema de Derecho Alimentario.
4. Análisis y diagnóstico de los sistemas forestales de la Comunidad Autónoma del País Vasco.
5. De caserío agrícola a vivienda rural: evolución de la función agraria en la comarca de Donostia-San Sebastián.
6. La identidad reconstruida: espacios y sociabilidades emergentes en la ruralidad alavesa.
7. Variedades autóctonas del tomate del País Vasco.
8. Coste de la no agricultura en el País Vasco.
9. Emakumeak eta Osasuna EAeko Landa-Eremuetan/Mujeres y Salud en el Medio Rural de la CAE.

Argitaraldia: 1.a, 2006ko urrian

Ale-kopurua: 1.000

© Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioa
Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Saila

Internet: www.euskadi.net

Argitanatzailea: Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia
Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco
Donostia-San Sebastián, 1 - 01010 Vitoria-Gasteiz

Fotokonposizioa: Rali, S.A.
Particular de Costa, 8-10 - 48010 Bilbao

Inprimatzea: Estudios Gráficos Zure, S.A.
Carretera Lutxana-Asua, 24 A - Erandio-Goikoa (Bizkaia)

ISBN: 84-457-2497-5

LG: BI-2525-06

AURKIBIDEA

Orria

1. SARRERA	7
2. OSASUNARI BURUZKO DEFINIZIO SOZIALAK	13
2.1. Osasunak errealitate konplexu eta aldagarria adierazten du	15
2.2. Osasuna, ongizate pertsonal moduan ulertuta	20
2.2.1. Gorputz- eta emozio-oreka	20
2.2.2. Landa-sozialtasuna	22
2.2.3. Bizi-kalitate naturala	24
2.3. Osasunean eragiten duten oinarrizko alderdiak: elikadura, ariketa eta bizi-erritmoa	25
2.3.1. Elikadura: osasun- eta prebentzio-iturri	25
2.3.2. Ariketa fisikoa: gai polemikoa	28
2.3.3. Bizi-erritmoa: estresa eta harreman pertsonalak	31
2.4. Gaixotasuna: egunerokotasunean ezustean sartzean	34
3. FAMILIA-SAREAK: OSASUNA ETA ZAINTZA BANAEZINAK ..	39
3.1. Norbere burua zaintzea, tarteko belaunaldiaren ikuspuntutik	42
3.1.1. «Denbora propioa» izateko zailtasuna	42
3.1.2. Norbere burua zaintzea, etorkizunari begira	46
3.1.3. Norbere burua zaintzea kontuan ez izatea	46
3.2. Adineko emakumeak beraien burua zaintzen	47
3.2.1. Zaintza, gauza berri moduan hartuta	47
3.2.2. Zainketa praktikak	49
3.3. Adinekoen zainketa, adinekoen ikuspuntutik	50
3.3.1. Zalantza eta kezka	50

3.3.2. Zainduak izateko eskubidea eta egoitza eta eguneko zentroetara joan nahi ez izatea	51
3.3.3. Etxean geratzea kanpoko laguntzarekin	55
3.4. Zaintzaileak	56
3.4.1. Adinekoak zaintzen dituzte	56
3.4.2. Familia zaintzen dute	65
3.4.3. Norbere burua zaintzen al dute?	71
3.4.4. Nola ikusten dute beraien zaintza etorkizunean?	73
4. SARE SANITARIOA	75
4.1. Ekipamendu eta zerbitzuen sakabanaketa	77
4.2. Hiru belaunaldien ikuspegiak	79
4.2.1. Adineko belaunaldia: sendagilearen irudia eta zerbitzu sanitarioen erabilera	79
4.2.2. Tarteko belaunaldia: sendagilearen irudia besteentzat da ..	81
4.2.3. Belaunaldi gaztea: sistema sanitarioarekin noizbehinkako harremana	82
4.3. Arreta profesionala	83
4.3.1. «Arreta onak» duen garrantzia	83
4.3.2. Erizainaren irudia	85
4.3.3. Etxez etxeko pertsonal sanitarioa	86
4.3.4. Pertsonal sanitarioaren telefono bidezko arreta	86
4.3.5. Osasun-arretako hizkuntza: euskara/gaztelania	86
4.4. Ospitale-eremua	87
4.5. Osasun pribatua	88
4.6. Terapia osagarriak	88
4.7. Talde jakin batzuen berariazko gaiak	89
5. LABURPENA ETA NABARMENDU BEHARREKO ELEMENTUAK	91
Metodologia-eranskina	97
Bibliografia-erreferentziak	106